

STAROVĚKÝ EGYPT

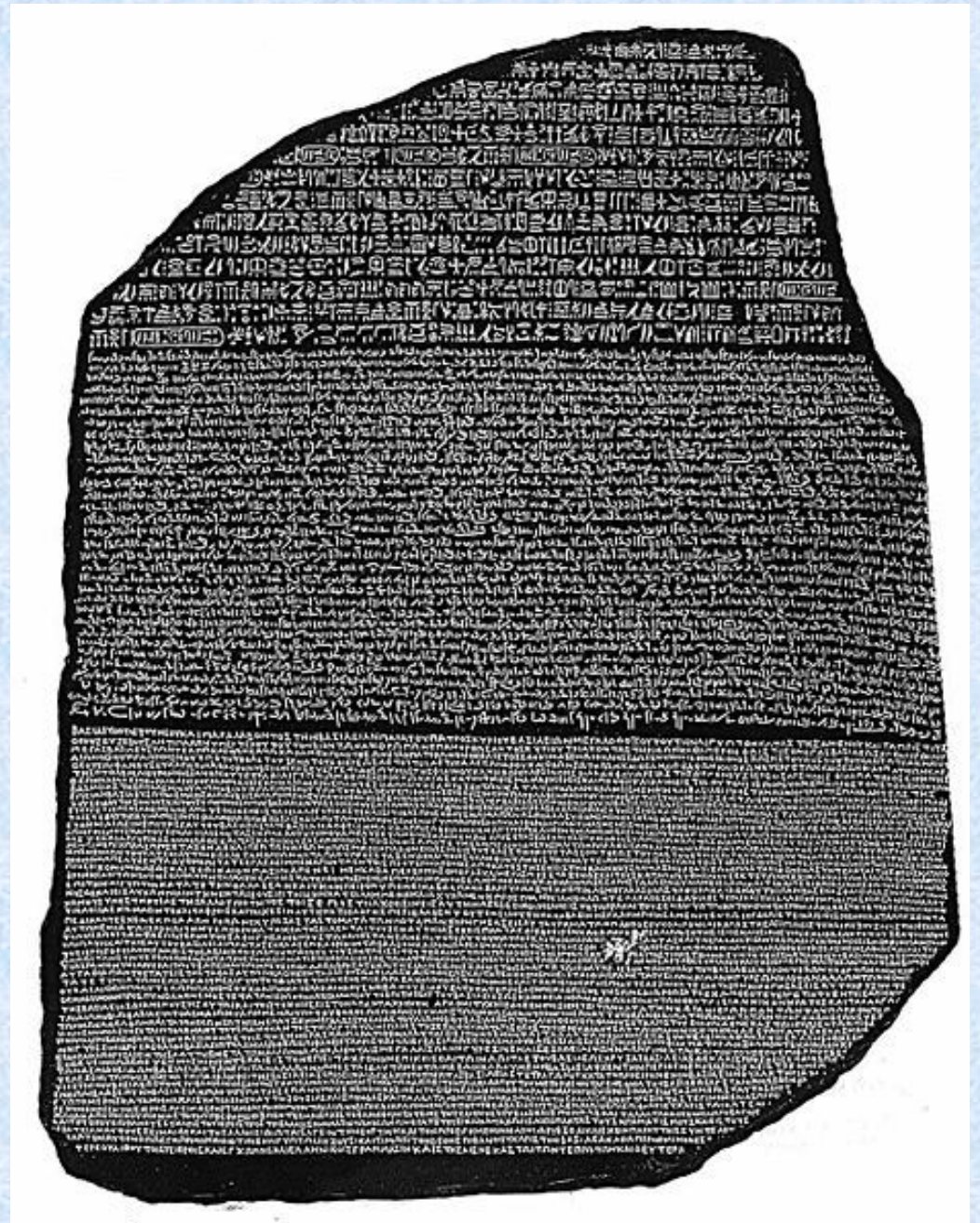
Pavel Trtílek, 2010

TAPDV / 18. 12. 2015

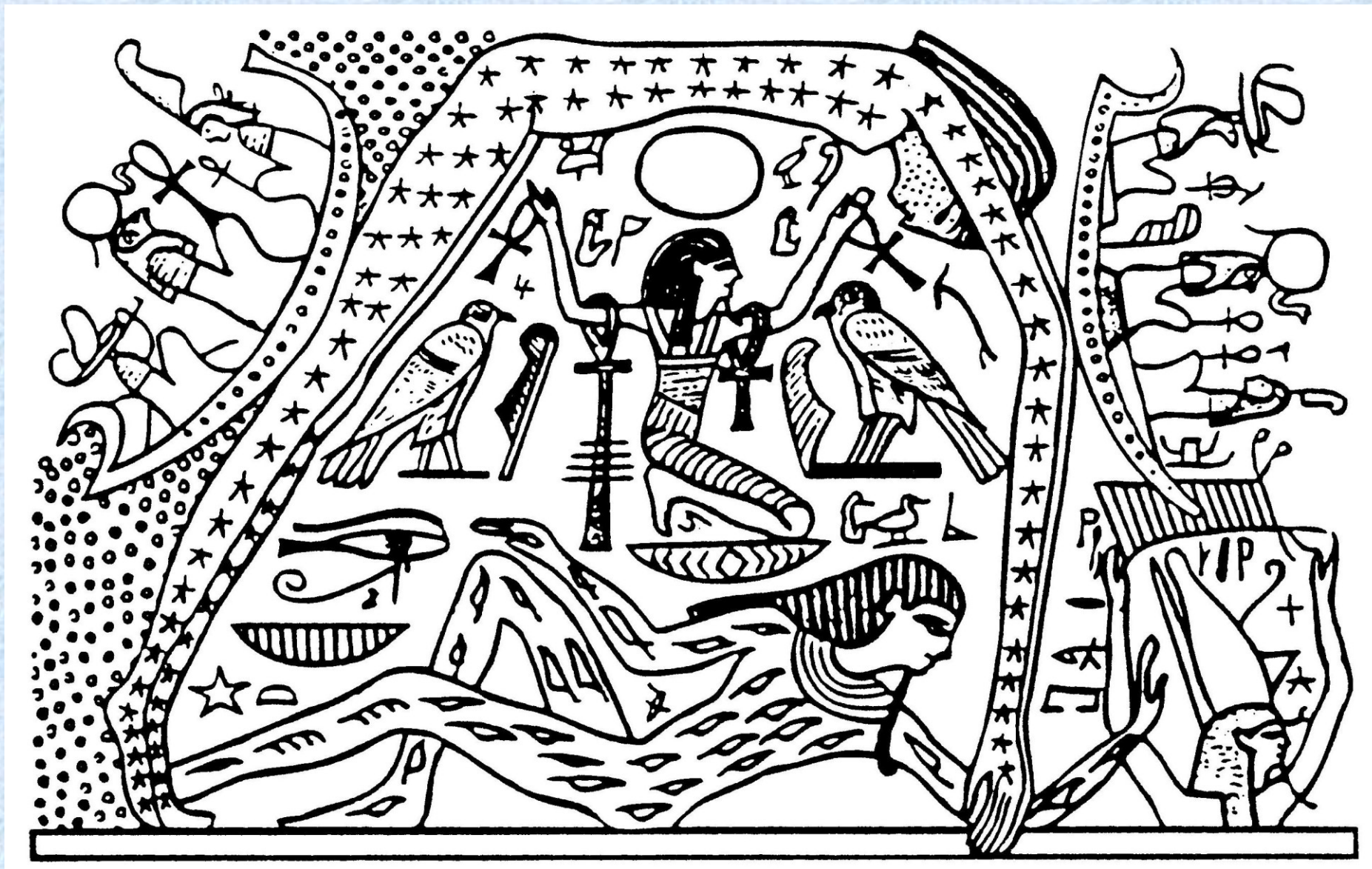

- hieroglyfické písmo
- hieratické písmo
- démotické písmo

- Rosettská deska
- Jean-François Champollion

Nut se klene nad Gebem, mezi nimi bůh vzduchu
Šov, dále bůh Re na slunečním voze

TAPDV / 18.12.2015

Eset a Usir

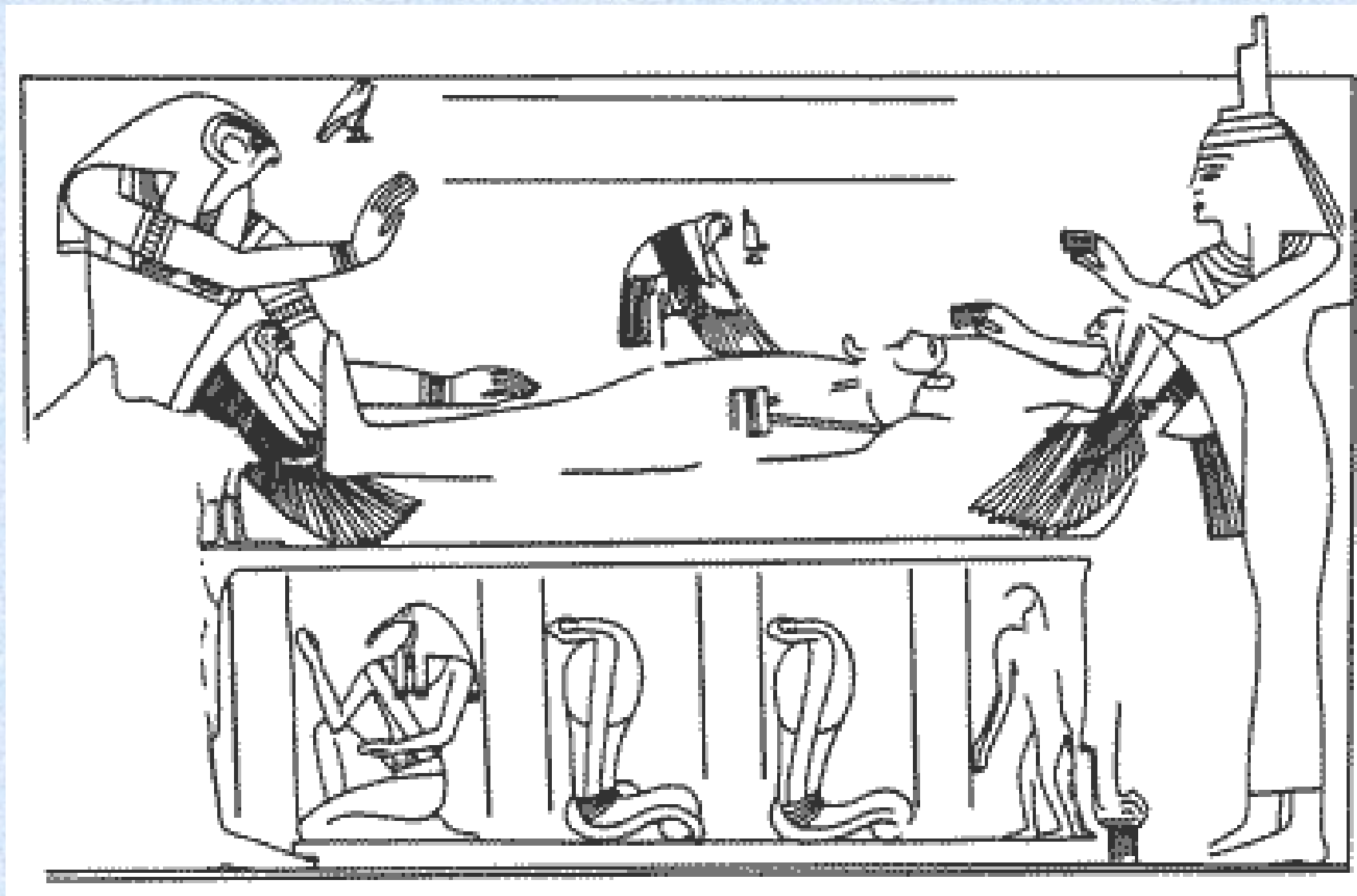
Eset (s křídly krahujce)

TAPÍV / 8.12.2015

Eset zachraňuje Usira

TAPDV / 18. 12. 2015

Usir na mumifikačním loži

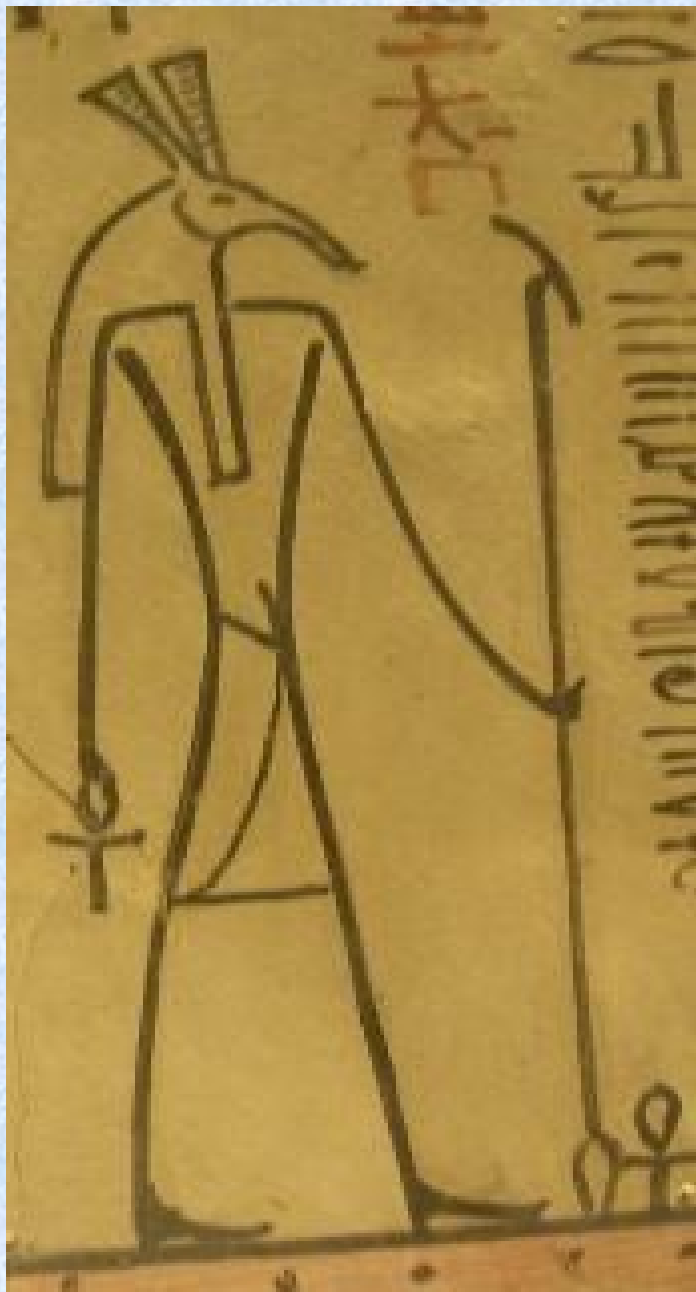
(Eset vpravo i nad jeho falem coby krahujec, jejich nenarozený syn

TAPDV / 18. 12. 2015
Hör vlevo)

Usir a Hór (Údolí králů – pohřebiště)

TAPD V / 18. 12. 2015

TAI 18/11/2015
Suteh

záhrobí: poslední soud – vážení srdce, mrtvý předstoupí před Usira a Eset

TAPDV / 18. 12. 2015

Mýtus ve vztahu k realitě:

- Eset každoročně Usira oplakávala (záplavy na Nilu)
- hvězda Sirius (Eset) a souhvězdí Orion (říše mrtvých)
- královský mýtus měl vliv na nástupnictví egyptských králů
- víra v posmrtnou říši (Mléčná dráha: nebeský Nil – vede do záhrobí)

Usir na papyru z Knihy mrtvých

Podstata královského mýtu:

- **Usir** – vegetační bůh (personifikace plodivých sil přírody)
- **Eset** – rituální oplakávání každoročního odchodu vegetačního božstva
- víra ve věčný život duše a v posmrtnou říši
- jiné kultury – např. Ištar (Mezopotámie), Persefona a Démétér, Dionýsos (Řecko), Nián (Čína)...

Usirova mysteria (kult):

- provozování **pašijové hry z Abydu** (hra o utrpení)
 - uváděno vždy 1. jarní den
 - téma: smrt a zmrtvýchvstání Usira, korunovace Hóra
 - doba: cca 2.500 – 550 př.n.l.
 - Hór ztělesňován faraonem
- 2 části:
 - pro veřejnost (boj mezi přívrženci Usira a Setha)
 - pro zasvěcené (Usirovo vzkříšení)
- prameny: **Ichernofretova stéla a Šabakův kámen**

chrám v Abydu

7.11.2015 / 18.11.2015

Abydos – Usirova socha

Důležitá 2 svědectví o existenci divadla:

➤ První „režijní kniha“:

- na papyru z Ramessea (součást jednoho z opisů Knihy mrtvých) popis mysteria o **46 dějstvích**
- rituální královské drama (provozováno v Hórově chrámu v Edfu)
- každoročně o svátku vítězství Hóra (Hór zabíjí Suteha)

➤ Emhebova stéla

- doklad o existenci profesionálních kočovných herců a jejich pomocníků (2. tisíciletí př.n.l.)

loutnistky (asi hudební součást obřadů)

TAPDV / 18. 12. 2015

Možný vliv egyptského divadla na starověké Řecko:

- styky mezi civilizacemi vých. Středomoří
- řecký historik Hérodotos zaznamenal 2 egyptské performance („Usir je egyptskou obdobou Dionýsa“)
- Egyptané nepokročili dál než k rituálním performancím (každoroční opakování stejných obřadů)
- Řekové uváděli každoročně nové hry

Literatura:

- Boněk, Jan – **40 let v Egyptě: o nových objevech v egyptologii, o životě a záhadách osudu** (Praha, 2006)
- Hart, George – **Egyptské mýty** (Praha, 1995 – 5. vydání)
- Heller, Jan – **Starověká náboženství: Náboženské systémy starého Egypta, Mezopotámie a Kenaanu** (Skriptum Komenského fakulty – Praha, 1978 a 1988)
- Kozák, Jaromír – **Aniho papyrus: nejkrásnější egyptská kniha mrtvých** (Praha, 2006)
- Lexa, František – **Náboženská literatura staroegyptská II. – Nářek Esetin a Nebthetin** (Praha, 1997)
- Pečírka, Jan – **Dějiny pravěku a starověku** (Praha, 1979)
- Tomek, Jiří – **Bohové a faraoni** (Praha, 2005)